

Regionstyrelsen

Almedalsveckan 60 år 2028

Förslag till beslut

- Regionstyrelseförvaltningen föreslår att 1 200 000 kronor avsätts ur eget kapital, under en period på två år för att uppmärksamma Almedalsveckans 60-årsjubileum, varav 200 000 kronor under 2027 och 1 000 000 kronor under 2028.

Sammanfattning

År 2028 markerar 60 år sedan Almedalsveckan tog form som en öppen politisk mötesplats i demokratins tjänst. Under sex decennier har Almedalen utvecklats från enskilda politiska tal till en unik demokratisk infrastruktur där politik, civilsamhälle, näringsliv, akademi, media och medborgare möts i offentlig dialog.

I en tid präglad av ökad polarisering, minskad tillit till institutioner och globala demokratiska tillbakagångar har Almedalsveckan en särskild betydelse – både nationellt och internationellt. 60-årsjubileet ska därför inte enbart vara ett firande av historien, utan en aktiv manifestation av hur demokrati kan praktiseras.

Almedalsveckan har under de tio år som snart gått sedan förra jubileumsåret genomgått en enorm förändring. Den har överlevt två år med pandemi och strikta mötesrestriktioner och efter detta kommit igen starkt. 2026 ser ut att bli det nästbästa året, sett utifrån antal evenemang i det officiella programmet, sedan vi började mäta 2001.

Almedalsveckan är också ett av de absolut viktigaste arrangemangen för Gotland som mötesplats. Under 2026 genomförs en mätning vad veckan beräknas ge i turistekonomisk effekt, men baserat på tidigare mätningar landar effekten någonstans mellan 200-220 miljoner kronor. Region Gotland föreslås i sin roll både som värd för Almedalsveckan ta på sig ett ökat åtagande för att uppmärksamma och markera jubileumsåret. Vad som ska ingå i firandet är i dagsläget inte klart, utan detta ska genom dialog och workshops arbetas fram under senare delen av 2026. Det som nämnts i denna skrivelse ska ses som förslag på tänkbara aktiviteter.

Ärendebeskrivning

Jubileet föreslås användas som ett strategiskt tillfälle att både uppmärksamma Almedalsveckans historiska betydelse för svensk demokrati och att stärka dess långsiktiga legitimitet, relevans och utveckling.

Jubileet sker i en tid då demokratiska institutioner och samtalsklimat utmanas, både nationellt och internationellt. Detta ger jubileet en särskild aktualitet och strategisk betydelse.

Föreslaget jubileumskoncept utgår från Almedalsveckans roll som en öppen demokratisk mötesplats där samtalet är den centrala metoden. Jubileet ska inte enbart vara ett firande, utan även bidra till förnyelse och framtidsinriktning.

Jubileet ska:

- **Synliggöra** Almedalsveckans betydelse för den svenska demokratis utveckling
- **Stärka** legitimiteten för Almedalen som öppen, inkluderande och relevant mötesplats
- **Engagera** fler och nya röster i de demokratiska dialogerna
- **Positionera** Almedalsveckan internationellt som förebild för demokratifestivaler
- **Lägga grunden** för framtida utveckling av Almedalen efter 2028

Övergripande jubileumstema

”Demokrati i samtal – i 60 år och framåt”

Motivering:

- Fångar Almedalens kärna: samtalet som demokratisk metod
- Rymmer både historia, nutid och framtid
- Är inkluderande: samtal sker mellan makt och medborgare
- Fungerar internationellt (”Democracy in Dialogue”)

Förslag på vad som kan ingå

Följande inslag föreslås utgöra jubileets bas och prioriteras utifrån genomförbarhet, kostnadseffektivitet och långsiktig nytta:

- **Demokratins tidslinje**
En fysisk och digital presentation av Almedalsveckans och demokratins utveckling.
- **Demokratins huvudtalare**
Ett partipolitiskt obundet tal, med reflekterande fokus på demokratins tillstånd, som en del i invigningsceremonin.
- **Almedalssamtalet**
Ett strukturerat samtalsformat med fokus på dialog snarare än debatt. Detta är en aktivitet som vi ser ska byggas upp sex månader innan Almedalsveckan.

- **Ungas Almedal**
Satsa ytterligare på program där unga ges reellt inflytande över innehåll och genomförande.
- **Demokratiscenen**
Sätta upp fler scener för att skapa större fokus på vad som ytterligare på program där unga ges reellt inflytande över innehåll och genomförande.
- **Guidad tur i demokratins tecken**
Sätta upp fler scener för att skapa större fokus på vad som ytterligare på program där unga ges reellt inflytande
- **Invigningsceremonier**
Ceremonier som hyllar de som är byggstenarna i Almedalsveckan och har så varit under de senaste 10 åren.

Vissa av dessa inslag bedöms kunna integreras i ordinarie verksamhet och delvis finansieras utifrån redan givna ramar. Det som främst går utöver den nuvarande verksamhetens uppdrag är främst sett utifrån behov av resurser för projektledning, resor och ersättning för större talare, ceremonier och framtagande av Almedalsveckans historia.

Budget Almedalsveckan 60 år

Budgetposterna nedan är uppskattade, eftersom vi står i startgroparna och har inte alla aktiviteter klara.

Demokratins tidslinje – 100 000 kronor

Denna ska spegla Almedalsveckans utveckling och den förändringen som skett i samklang med vår omvärld, kostnad är för produktion och rättigheter

Demokratiscener – 250 000 kronor

Kostnaden är för teknik, scen och annat som krävs för att genomföra evenemang.

Invigningsceremonier – 400 000 kronor

För att uppmärksamma de som bidrar till vår demokratiska festival, kostnad är främst för scen och dekorationer, eventuell förtäring, ersättning för resor och arvode, musik och kommunikation.

Känslan i det offentliga rummet – 100 000 kronor

Deltagarna ska känna historiens vingslag samsas med framtidens möjligheter i det offentliga rummet. Exakt hur är vi inte klara med, men ser olika former av presentationer i Almedalsområdet.

Löpande utgifter – 100 000 kronor

Utgifter för annonsering, filmproduktion och bildreportage.

Personal/resurser – 250 000 kronor

Extra arbetstid för projektledare under två år från och med 2027.

Bedömning

Det som går utöver den nuvarande verksamhetens uppdrag är främst sett utifrån behov av resurser för projektledning, resor och ersättning för talare, ceremonier med behov av fler scener och framtagande av material om Almedalsveckans historia.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2026-04-22

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Ulrika Holm
Kommunikationsdirektör